

Podstawy pracy z rodziną dysfunkcyjną - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Podstawy pracy z rodziną dysfunkcyjną
Kod przedmiotu	05.6-WP-PEDP-PRDY-C_pNadGenRBZHX
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Pedagogika / Resocjalizacja z przygotowaniem do mediacji
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2016/2017

Informacje o przedmiocie	
Semestr	4
Liczba punktów ECTS do zdobycia	2
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Krzysztof Wąż, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Ćwiczenia	30	2	18	1,2	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Celem zajęć jest przygotowanie studenta do pracy z rodziną dysfunkcyjną, w tym do rozpoznawania jej problemów i podejmowania działań interwencyjnych oraz wspierających na rzecz poprawienia jej funkcjonowania w różnych dziedzinach życia.

Wymagania wstępne

Wiedza z zakresu pedagogiki ogólnej, socjologii, psychologii ogólnej, psychologii rozwojowej, pedagogiki rodziny

Zakres tematyczny

Rodzina współczesna. Repetytorium

Rodzina dysfunkcyjna - jej dynamika oraz cechy charakterystyczne. Konflikty w rodzinie. Komunikacja w rodzinie – przejawy zaburzeń w sferze komunikacji. Relacje w rodzinie dysfunkcyjnej. Sytuacja dziecka w rodzinie dysfunkcyjnej. Rodzina dysfunkcyjna a rodzina patologiczna.

Możliwości pomocy rodzinom dysfunkcyjnym. Formy pomocy: poradnictwo, psycho i socjoterapia, mediacje, wsparcie socjalne, piecza zastępcza.

System wsparcia rodzin dysfunkcyjnych. Rodzina zastępcza i adopcyjna jako forma wsparcia rodziny dysfunkcyjnej. Zadania asystenta i kuratora rodzinnego. Poradnie psychologiczno-pedagogiczne. Praca pedagoga i psychologa szkolnego jako forma pomocy rodzinie dysfunkcyjnej. Rola ośrodków pomocy społecznej, powiatowych centrów pomocy rodzinie oraz organizacji pozarządowych. Lokalne zespoły Interdyscyplinarne.

Specyfika przemocy w rodzinie. Uwarunkowania, rodzaje i formy przemocy wewnątrzrodzinnej. Mechanizmy, cykle i konsekwencje przemocy w rodzinie. Kobiety i dzieci jako ofiary przemocy w rodzinie. Przemoc wobec osób starszych.

Uregulowania prawne dotyczące przemocy w rodzinie. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Procedura „Niebieskiej Karty”. Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej. Praca z rodziną, w której występuje przemoc.

Rodzina z problemem uzależnienia i współuzależnienia. Alkoholizm, narkomania, hazard, pracoholizm i uzależnienie od internatu jako przyczyny dysfunkcji rodziny. Praca z rodziną, w której występuje uzależnienie.

Bezrobocie, bezdomność i ubóstwo ekonomiczne jako przyczyna dysfunkcji środowiska rodzinnego. Możliwości wsparcia rodziny w sytuacji ubóstwa.

Rodzina niepełna: zespół braku ojca lub matki, śmierć jednego z rodziców, rozwód, przebywanie w zakładzie karnym. Dysfunkcje rodziny na skutek migracji rodziców. Możliwości wsparcia rodziny niepełnej.

Dysfunkcjonalność rodziny jako skutek rozchwiania ładu społeczno-moralnego. Rodzina niewydolna wychowawczo. Ubóstwo kulturowe rodziny. Przestępczy styl życia. Rodzina dysfunkcyjna a resocjalizacja.

Metody kształcenia

Wykład, dyskusja, prezentacja multimedialna, metoda przypadków, praca w grupach.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbol e efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student ma podstawową, uporządkowaną wiedzę na temat środowiska wychowawczego, jakim jest rodzina. Opisuje środowisko rodziny dysfunkcyjnej, charakteryzuje jego specyfikę i objaśnia procesy w nim zachodzące.	• K_W10	• obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • odpowiedź ustna	• Ćwiczenia
Student interpretuje podstawowe ujęcia teoretyczne dotyczące rodziny i jej funkcjonowania (prawidłowego i nieprawidłowego) w celu analizowania, oraz projektowania i wdrażania strategii działań pedagogicznych wobec rodziny. Potrafi stworzyć rozwiązania konkretnych problemów dotyczących funkcjonowania rodziny i sporządzić prognozę przebiegu ich rozwiązywania oraz przewidywać skutki podejmowanych działań.	• K_U10	• przygotowanie projektu	• Ćwiczenia
Student odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy; jest otwarty na podjęcie profesjonalnych działań dotyczących rodzin dysfunkcyjnych, jest kreatywny w projektowaniu i wdrażaniu profesjonalnych działań pedagogicznych (profilaktycznych i terapeutycznych) dotyczących różnych przejawów dysfunkcji rodziny.	• K_K08	• obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • odpowiedź ustna	• Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Student powinien zaprezentować wybrane zagadnienie programowe w toku zajęć – praca indywidualna; wykonać projekt – „Diagnoza i propozycje działań terapeutycznych wobec wybranej rodziny dysfunkcyjnej” - praca grupowa; wykazać się aktywnością w toku zajęć, prezentując i argumentując własne poglądy. Oceną końcową jest ocena z ćwiczeń.

Literatura podstawowa

Grzegorzewska I., Dorastanie w rodzinie z problemem alkoholowym, Wyd. Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2011

James R.K., Gilliland B.E., Strategie interwencji kryzysowej, Wyd. PARPAMEDIA, Warszawa 2008

Janicka I., Liberadzka H. (red.), Psychologia rodziny, PWN, Warszawa 2014

Kawula S., Brągiel J., Janke A.W., Pedagogika rodziny, Wyd. Adam Marszałek, Toruń 1998

Mazur J., Przemoc w rodzinie. Teoria i rzeczywistość, Wydawnictwo akademickie Żak, Warszawa 2002

Nowak-Dziemianowicz M., Doświadczenia rodzinne w narracjach. Interpretacja sensów i znaczeń, wyd. Dolnośląskiej Szkoły Wyższej Edukacji, Wrocław 2006

Polanowski J., Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Prawo i praktyka, Wyd. Paramedia, Warszawa 2008.

Pospiszyl I. Przemoc w rodzinie, PWN, Warszawa 1994

Sakowicz T., Dysfunkcyjność rodziny a resocjalizacja, Impuls, Kraków 2006

Szlendak T., Socjologia rodziny. Ewolucja, historia, zróżnicowanie, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2011

Wysocka E., Diagnoza w resocjalizacji, PWN, Warszawa 2008

Literatura uzupełniająca

Cudak H., Ubóstwo ekonomiczne rodziny jako ważny paradygmat dysfunkcji środowiska rodzinnego, Pedagogika Rodziny, Family Pedagogy, nr 3(1), 2013

Forward S., Toksyczni rodzice, J. Santorski. Agencja Wydawnicza, Warszawa 1992

Goldenberg H, Goldenberg I., Terapia rodzin, Wydawnictwo UJ, Kraków 2006

Kargulowa A., O teorii i praktyce poradnictwa, PWN, Warszawa 2004

Laskowska S., Funkcja założona a rzeczywista instytucji działają-cych na rzecz dziecka z rodziny dysfunkcyjnej, w: Działanie społeczne w pracy socjalnej na progu XXI wieku, red. E. Kantowicz, A. Olubiński, Wydawnictwo Edukacyjne „Akapit”, Toruń 2000.

Robinson, B., Rhoden, J., Pomoc psychologiczna dla dzieci alkoholików. Warszawa: Wydawnictwo Edukacyjne PARPA, Warszawa 2005

Sasal H. D., Niebieskie karty. Procedura interwencji wobec przemocy w rodzinie, Wydawnictwo Edukacyjne Parpa, Warszawa 2006.

Spurek S., Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Praktyczny komentarz, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2011

Węgiński Z., Eurosieroctwo w Polsce jako problem społeczny i pedagogiczny, Wychowanie na Co Dzień, 2008, nr 6

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr hab. Krzysztof Wąż, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 25-07-2016 11:57)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ